

den private Skole vil gøre Forsøg paa at hde den Hjælp i Form af Skolepenge. Af Købstædernes 70,506 Børn undervises i den offentlige Skole 49,233 Børn og i den private Skole 19,876, eller 28,19 pCt., naar man tager Børnene, som undervises i Hjemmene, med. Af Landsby skolernes 232,780 Børn undervises i den offentlige Skole 207,373 og i den private Skole 16,762 eller 7,20 pCt., naar man tager Børnene i Hjemmene med. Som man ser, er der en meget betydelig Forskel paa det Børneantal, som undervises privat paa Land og i By. Men der er ogsaa en Forskel, en Væsenforskel, paa disse Skoler, en Væsenforskel, der gør, at adskillige private Skoler i Byerne absolut ikke maatte kunne faa Støtte af Kommunernes Penge. Jeg mener ikke paa Grund af det, som det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (C. Christiansen) fremhævede, nemlig, at der var private Skoler, som vare saa flette, at man ikke burde støtte dem. Jeg tror, at, er der noget i Verden, man føler Ansvar over for, er det over for sine Børn, og derfor tror jeg heller ikke, at Staten i nogen som helst Henseende maa optræde som Formyndere her. Det kan ikke nytte, at man her siger, at der kan være Misbrug. Man maa ikke her paa dette Omraade tvinge Reglen ind under Undtagelsen, thi det vilde være en Forhændelse mod Skolen i al Almindelighed. Jeg sagde, der var en Væsenforskel mellem disse Skoler i By og paa Land, og jeg skal nu komme nærmere dertil. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 3dje Valgkreds (S. Jensen) vilde hævde, at naar der oprettes private Skoler paa Landet, var det, fordi man ønskede at give Børnene en videregaaende Undervisning. Nej, det er slet ikke Særlendet for den private Skole, for Fristolen paa Landet. Særlendet er det, at man har et andet Livssyn, en anden Opfattelse af denne Gerning, af Skolens Betydning. Det er det, der adskiller den private Skole paa Landet fra den private Skole i Byerne, og det er en Væsenforskel. Et andet Forhold er nemlig til Stede i Købstæderne, hvor de private Skoler som Regel ere fremgaaede af Trangen til at give Børnene en videregaaende Undervisning, og man har jo her Privatskoler, der have sat Skolepengene saa højt, at det er absolut umuligt for almindelige Borgerfolks Børn at komme der. Disse Skoler ere rent ud Klasse-skoler, i hvilke det kun er forbeholdt de riges Børn at gaa, og disse Skoler skulle selvfølgelig ikke have kommunetilskud. Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Wulff) fremhævede endogsaa, saa vidt jeg erindrer, at saadanne Skoler

toge 14—15 Kr. om Maanedes for et Barns Undervisning. Jeg vil henstille til det Udvalg, som bliver nedsat om denne Sag, at det tager et bestemt Forbehold i denne Retning, og det vil let kunne ske ved f. Eks. at gøre en Tilføjelse til Loven, om trent saalydende: De private Skoler, hvis Skolepenge overstige et vist Maximum — man kan sige 2, 3 eller 4 Kroner om Maanedes — kunne ikke faa Støtte af Kommunekassen. Her vil der være Plads for den Henstilling, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) gjorde til Forældrene om selv at hde det, som Børnens Undervisning koster i Form af Skolepenge. Jeg fremsætter altsaa det som en Henstilling til det Udvalg, som faar med denne Sag at gøre, at man absolut maa gøre Forskel paa de private Skoler, idet der faktisk findes private Skoler i Byerne, der absolut ingen Støtte maa kunne faa af Kommunen. — Med Hensyn til den omstridte § 9 skal jeg tillade mig at være af en lidt anden Mening end den, de fleste Talere i denne Sal have fremsat. Jeg tror ikke som det ærede Medlem fra Bornholm (N. S. Jensen), at dette Forslag fra den højtærede Minister er fremgaaet som en Frugt af reaktionære Tilbøjeligheder; jeg tror langt mere, at det er fremgaaet som en Frugt af, at man har fundet, at der var nogen Grund til at imødekomme de stærke Klager over Misbrug af Indstillingsretten fra Kommunernes Side. At denne Indstillingsret er bleven misbrugt, kan man godt sige, men det er slet som Undtagelse, ingenlunde som Regel, og efter det ny Væsenprincip vil Følgen af Misbrug til Dels være udelukket. Derfor haaber jeg, at § 9 kan forsvinde, og det maatte helt. Folketinget vil umuligt kunne være med til paa det Omraade at give Kommunernes Førstestødsret bort for en Ret Lindser. Det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (M. Nielsen) gjorde opmærksom paa, at denne Indstillingsret, denne Udskydningsret kunde deles mellem de kaldende Myndigheder og Kommuneraadene, men jeg mener, at, hvis denne Ret overhovedet skal tillades, skal det kun være efter aldeles bestemte Regler, og jeg tror rigtig nok, at man kan fastsætte saadanne Regler, at § 9 ikke kommer til at se slet saa forstrækeligt ud som de fleste ærede Medlemmer maatte mene. Jeg tillader mig her at fremsomme med et Slags Mægtingsforslag, hvorefter jeg tror, at et berettiget Krav paa at faa sat Grænser for, at der kan udøves Vilkaarligheder fra de kaldende Myndigheders Side over for Lærerne, er imøde-